

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก ความพึงพอใจในภาพลักษณ์ ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในนักศึกษาพยาบาลสตรี และศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพลักษณ์ ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารและยา และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาลสตรีที่ไม่ใช้และใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลสตรี ชั้นปีที่ 3-4 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 381 ราย ซึ่งกำลังศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในสถาบันการศึกษายพยาบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งหมด 6 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยมหิดล (ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม พ.ศ. 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาควบคุมน้ำหนัก สร้างโดย อนุสรณ์ กันธา (2545) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยา จำนวน 1 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบมีค่าคงที่เท่ากับ 0.8 และคำถามเกี่ยวกับชนิดของผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาที่ใช้ ความถี่ในการใช้ การเปลี่ยนแปลงหรือผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นหลังใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยา เฉพาะผู้ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยา ลักษณะข้อคำถามมีทั้งคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบและข้อคำถามปลายเปิด

3. แบบวัดความเชื่อมั่นในรูปร่างสำหรับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ของเมนเดลสัน และคณะ ที่ อนุสรณ์ กันธา (2545) แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับร่างกายทั้งด้านบวกและด้านลบ จำนวน 23 ข้อ แบ่งเป็น 3 หมวดย่อย คือ ความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับ

ลักษณะภายนอกที่ปรากฏของร่างกาย จำนวน 10 ข้อ ความพึงพอใจในน้ำหนัก จำนวน 8 ข้อ และการประเมินเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของคนในแง่บวกโดยเปรียบเทียบกับผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราคเท่ากับ 0.9

4. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก สร้างขึ้นโดย สุปวีณ์ ธนอัสวนนท์ และคณะ จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วย ชนิด กลไกการออกฤทธิ์ และผลข้างเคียงของผลิตภัณฑ์อาหารและยา ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดมีตัวเลือกให้เลือกตอบ มีคำตอบถูกที่สุด 1 ข้อ ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7

5. แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สร้างขึ้นโดย สุปวีณ์ ธนอัสวนนท์ และคณะ จำนวน 3 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 และค่าความคงที่เท่ากับ 0.8

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบค่าที ชนิด 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกันและสถิติแมนน์-วิทนีเย์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลสตรีมีการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก ร้อยละ 22.6 โดยในกลุ่มผู้ที่ใช้นี้ มีการใช้เป็นประจำร้อยละ 7.0

2. นักศึกษาพยาบาลสตรีมีความพึงพอใจในภาพลักษณ์ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 50.2$, $SD = 14.2$) โดยในกลุ่มผู้ที่ไม่ใช้มีความพึงพอใจในภาพลักษณ์มากกว่ากลุ่มที่ใช้ (รวมทั้งที่ไม่ใช้ไม่ประจำและเป็นประจำ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. นักศึกษาพยาบาลสตรีมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 8.4$, $SD = 2.2$) โดยในกลุ่มผู้ที่ไม่ใช้มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

4. นักศึกษาพยาบาลสตรีได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนักระดับน้อย ($\bar{X} = 3.5$, $SD = 1.5$) โดยในกลุ่มผู้ที่ไม่ใช้ได้รับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่ำกว่ากลุ่มที่ใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาลสตรี อายุระหว่าง 19-23 ปี และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3-4 ปีการศึกษา 2548 ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปอ้างอิงกับนักศึกษาศรีกลุ่มอื่นจึงควรพิจารณาถึงคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันการศึกษาพยาบาลและบุคลากรด้านสุขภาพ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมสุขภาพให้นักศึกษาพยาบาลสตรี โดยการให้ความรู้สอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมอบรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลสตรี มีความพึงพอใจในรูปร่างตนเองและรับรู้ภาพลักษณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะสุขภาพควบคู่กับความสวยงาม เข้าใจเรื่องน้ำหนักกับความงาม น้ำหนักกับสุขภาพ และสุขภาพกับความงาม มีความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก ผลของการลดน้ำหนักต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และอันตรายที่อาจจะเกิดจากการลดหรือควบคุม น้ำหนักที่ไม่ถูกวิธี เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีควบคุมน้ำหนักที่เหมาะสมโดยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลสตรีในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเอกชน สถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (วิทยาลัยพยาบาล) นักศึกษาศรีกลุ่มอื่น และสตรีกลุ่มอื่น ซึ่งมีความแตกต่างกับตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ในเรื่องของลักษณะแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมที่อาจมีผลต่อการใช้ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนักแตกต่างกัน

2. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองในการพัฒนารูปแบบกิจกรรม หรือหากวิธีที่เหมาะสมในนักศึกษาพยาบาลสตรี เพื่อส่งเสริมการรับรู้ภาพลักษณ์ ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์อาหารและยาเพื่อ

ควบคุมน้ำหนัก และการคล้อยตามเพื่อนอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อช่วยลดอัตราการใช้
ผลิตภัณฑ์อาหารและ/หรือยาเพื่อควบคุมน้ำหนัก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved